

Biblioteka, jej zbiory i zasady korzystania: konspekt lekcji dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych – Barbara Dejko: Miejska Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Oświęcimiu.

Temat: Biblioteka, jej zbiory i zasady korzystania: biblioteka jako instytucja kultury gromadząca i udostępniająca tradycyjne i nowoczesne zbiory biblioteczne oraz sposoby przeszukiwania katalogów bibliotecznych za pomocą multiwyszukiwarek (FIDKAR, KARO i in.)

Czas trwania zajęć : 90 minut

Cele ogólne:

- wspieranie pracy nauczycieli przez włączenie biblioteki publicznej w realizację programu edukacji czytelniczej i medialnej,
- przygotowanie młodzieży do życia w społeczeństwie informacyjnym,
- propagowanie zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Oświęcimiu,
- rozwijanie i doskonalenie umiejętności wyszukiwania informacji przy użyciu różnych źródeł informacji.

Cele operacyjne:

A. Uczeń:

- wie, jak wygląda Wypożyczalnia i Czytelnia w dużej bibliotece,
- zna ogólny profil materiałów zgromadzonych w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym,
- zna zasady udostępniania zbiorów w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Oświęcimiu,
- zna adres strony internetowej MBP w Oświęcimiu: www.mbp.oswiecim.pl,
- zna wybrane bazy danych innych bibliotek dostępne w Internecie,
- zna przykłady multiwyszukiwarek (FIDKAR) i katalogów (KARO, NUKAT),
- zna sposoby zdobywania informacji na temat zbiorów w sposób pośredni (strona internetowa, telefon, email),
- umie dotrzeć i skorzystać z właściwej bazy danych dostępnej on-line.

B. Uczeń rozumie:

- znaczenie katalogu komputerowego jako źródła informacji o różnych zbiorach w danej bibliotece,
- znaczenie gromadzenia informacji,
- znaczenie Internetu we współczesnym społeczeństwie.

C. Uczeń potrafi:

- sformułować poprawne zapytania informacyjne,
- wskazać, jakich indeksów należy użyć poszukując informacji za pomocą katalogu komputerowego (tytułowy, autorski, haseł przedmiotowych),
- właściwie odczytać informacje o dokumencie z rekordu komputerowego,
- wymienić współczesne sposoby gromadzenia informacji.

Cele wychowawcze:

- przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków informacji (MAKWWW, FIDKAR, KARO, NUKAT),
- przygotowanie do korzystania z różnych źródeł informacji,
- kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania ze źródeł informacji znajdujących się w bibliotece.

Metody:

- elementy wykładu
- pogadanka,
- pokaz - prezentacja multimedialna,
- praca w zespołach - zajęcia praktyczne,
- dyskusja.

Formy pracy:

- zbiorowa

Środki dydaktyczne:

- regulamin czytelní i wypożyczalni,
- zbiory biblioteki
- fiszki z tematami do poszukiwań bibliograficznych,
- komputery z dostępem do Internetu,
- prezentacja multimedialna .

Wymagania:

Uczeń powinien posiadać podstawową znajomość obsługi komputera

Przebieg lekcji :

- 1. Powitanie.**
- 2. Zapoznanie uczniów z zasobami biblioteki.**
- 3. Przedstawienie regulaminu biblioteki i godzin jej otwarcia.**
- 4. Wykład na temat zasobów biblioteki i możliwości ich wykorzystania.**

MBP w Oświęcimiu jest biblioteką publiczną, działającą w ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, której organizatorem jest miasto. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczności miasta, uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury, dba o sprawne funkcjonowanie sieci, systemu informacyjnego i wymiany międzybibliotecznej

Biblioteka to placówka dla mieszkańców miasta i okolic. Obsługuje rocznie około 15 tys. czytelników. Zbiory stanowi ponad 130 tys. woluminów książek, ponad 1 tys. roczników czasopism, ok. 90 tytułów prasy i czasopism bieżących oraz ponad 6,5 tys. jednostek zbiorów specjalnych.

Wypożyczalnie polecają:

- literaturę piękną klasyczną i współczesną,
- lektury szkolne,
- literaturę popularnonaukową z różnych dziedzin wiedzy, np. filozofii, religii, marketingu, bankowości, psychologii, historii,
- literaturę obcojęzyczną piękną i popularnonaukową (w językach: angielskim, francuskim, niemieckim, rosyjskim) – w Bibliotece Głównej i Filii Nr 5

Czytelnie gromadzą i udostępniają (na miejscu) ogólne i tematyczne leksykony, słowniki, encyklopedie, oraz wciąż aktualizowane zbiory naukowe i popularnonaukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy, a w szczególności z:

W Czytelnii znajdują się stanowiska komputerowe.

Czytelnia czasopism udostępnia bieżące i wybrane archiwalne numery gazet i czasopism.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny udziela informacji bibliotecznych, bibliograficznych i rzeczowych ze wszystkich dziedzin wiedzy. Oferuje kartoteki: zagadnieniowe, osobowe i regionalną oraz elektroniczne bazy danych LEX OMEGA i TEMIDA.

Zadania biblioteki XXI wieku :

- zapewnienie dostępu do wiedzy i informacji,
- utrwalanie u dzieci umiejętności czytania oraz przygotowanie do korzystania z różnych mediów,
- zachowanie piśmienniczego dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń,
- zapewnienie możliwości kontaktów z innymi kulturami,
- współuczestniczenie w prowadzeniu różnego rodzaju lokalnych działań obywatelskich,
- upowszechnianie wiedzy o regionie.

Funkcje biblioteki :

- kulturalna,
- informacyjna,
- edukacyjna.

Biblioteka publiczna jako lokalne centrum kultury:

- okazuje pomoc organizacyjną i merytoryczną dla lokalnych inicjatyw i przedsięwzięć kulturalnych
- zapewnia informację społeczno-kulturalną,
- promuje swój region,
- wzbogaca formy usług i uczestniczy w organizacji życia kulturalnego społeczności

lokalnej.

Biblioteka publiczna jako ośrodek informacji:

- udostępnia dokumenty i rozwija usługi np. z zakresu informacji biznesowej,
- służy informacją o przepisach prawnych i innych ważnych dla użytkowników (np. informacja dotycząca podatków, turystyczna czy rekreacyjna),
- zapewnia dostęp do Internetu i wydruków dokumentów elektronicznych,
- publikuje dokumenty elektroniczne w sieci.

Biblioteka jako instytucja ustawicznego kształcenia oraz uczenia technik informacyjnych:

- zapewnia dostęp do materiałów własnych lub innych bibliotek oraz do informacji,
- organizuje dostęp do baz danych,
- zapewnia dostęp i wyszukiwanie informacji w sieciach komputerowych.

5. Zapoznanie ze stroną internetową MBP w Oświęcimiu.

Nasza biblioteka posługuje się systemem bibliotecznym MAKWWW– umożliwiającym szybkie i wielostronne wyszukiwanie informacji o zasobach gromadzonych w bibliotece.

6. Demonstracja ścieżki dostępu do baz danych.

Krótkie przypomnienie zasad wyszukiwania informacji w programie komputerowym biblioteki (wg indeksów):

- nazwiska autora,
- tytułu,
- daty wydania,
- nazwy wydawnictwa,
- miejsca wydania,
- haseł przedmiotowych,

7. FIDKAR – multiwyszukiwarka dla komputerowych baz bibliotecznych.

FIDKAR jest "multiwyszukiwarką" pozwalającą na prowadzenie wyszukiwań katalogowych i bibliograficznych w wielu komputerowych bazach jednocześnie. Poprzez FIDKAR możemy w tym samym czasie prowadzić wyszukiwanie w katalogach książek oraz bibliografiach zawartości czasopism i bibliografiach tematycznych, a także w katalogach prac magisterskich. Ułatwia to np. sporządzenie bibliografii konkretnej osoby lub wykazu tematycznego obejmującego nie tylko książki, ale i artykuły z czasopism, fragmenty z prac zbiorowych i prace dyplomowe.

Na naszej stronie internetowej można znaleźć :

FIDKAR OŚWIECIMSKI, czyli elektroniczną bazę zasobów bibliotek Powiatu Oświęcimskiego

oraz

FIDKAR MAŁOPOLSKI, czyli elektroniczną bazę zasobów bibliotek Województwa Małopolskiego.

8. KARO (Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich).

KARO jest wyszukiwarką pozwalającą na dostęp do informacji o zasobach wielu polskich bibliotek i ułatwia wyszukanie interesujących pozycji księgarskich, czasopism lub opisów bibliograficznych. Należy go traktować jako narzędzie uzupełniające polski centralny katalog [NUKAT](#).

Został stworzony w 2001r. Przez Tomasza Wolniewicza.

9. NUKAT Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny.

NUKAT to katalog centralny polskich bibliotek naukowych i akademickich tworzony metodą współkatalogowania. Oznacza to, że każdy opis dokumentu jest tworzony tylko raz w bazie NUKAT i kopiowany do katalogów lokalnych. We współkatalogowaniu w NUKAT uczestniczy ponad 1100 bibliotekarzy z 81 bibliotek. Zawartość katalogu NUKAT stanowią rekordy bibliograficzne oraz rekordy kartoteki haseł wzorcowych. Oprócz rekordów wprowadzanych na bieżąco NUKAT zawiera wszystkie rekordy bibliograficzne z Centralnego Katalogu Czasopism (dawne CKTCz) i wszystkie rekordy haseł wzorcowych z Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych

NUKAT jest komputerową bazą danych, która dostarcza wszystkim użytkownikom informacji o zasobach nieograniczonej liczby bibliotek, zwłaszcza - w pierwszej kolejności - Biblioteki Narodowej i większych bibliotek naukowych.

Celem NUKat jest poprawa warunków obsługi użytkowników bibliotek w Polsce - udoskonalenie informacji o zbiorach i dostępu do zbiorów wykorzystywanych w pracy naukowej, dydaktycznej i samokształceniowej, dzięki możliwościom stwarzanym przez zautomatyzowane systemy biblioteczne i pracę w sieciach komputerowych.

10. Podział klasy na grupy.

11. Praca w zespołach. Wyszukiwanie informacji w różnych źródłach.

12. Prezentacja materiałów wyszukanych przez grupy.

13. Podsumowanie i wnioski.